

ЛЮБАШЕНКО М.І.

студентка 1-го курсу екологічного факультету Житомирського національного агроекологічного університету, м. Житомир

**ТРАНСФОРМАЦІЯ ПРАВОВОЇ КУЛЬТУРИ В УКРАЇНІ ЯК НАСЛІДОК
ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

Актуальність нашого дослідження полягає у тому, що на сучасному етапі одним з явищ загальносвітового характеру є процеси глобалізації, які проникають у всі сфери суспільного життя, тією чи іншою мірою змінюючи їх. Під впливом глобалізації, правової глобалістики, частини інтегральної, міждисциплінарної галузі наукових знань, перебуває і правова культура. В умовах становлення і розвитку України як незалежної, демократичної, правової держави особливого значення набуває трансформація правосвідомості населення, підвищення рівня праворозуміння. Досягти цього можна, зокрема, шляхом вдосконалення теоретико-правової науки, яка суттєво збагачується в умовах глобалізації, реагуючи на зміни, що відбуваються в суспільстві. Актуальність дослідження впливу глобалізації на різні сфери суспільного життя, зокрема правову культуру, посилюється і широким вживанням цього поняття, і численністю конференцій, що присвячуються пов'язаним з глобалізацією питанням, і значною кількістю наукових праць, в яких розглядаються певні аспекти зазначеного явища.

Проте сьогодні чимало питань, пов'язаних із глобалізацією правової сфери, незважаючи на зростаючий інтерес до цієї проблеми, є ще недостатньо розробленими, підходи до вирішення багатьох проблем – суперечливими, неоднозначними [1,с.61].

Тому ця проблема привернула нашу увагу, як тенденція зростання взаємозв'язків і взаємозалежності країн у світі.

Теоретичним підґрунтям даного дослідження стали праці таких вчених, як: С. С. Алексєєв, О. В. Зайчук, М. І. Козюбра, О. В. Петришин, Н. М. Оніщенко, О. Ф. Скакун та ін.

Для вітчизняної юридичної науки аналіз загальнотеоретичних аспектів розвитку права в умовах глобалізації загострюється у зв'язку з необхідністю адаптації українського права і законодавства до Європейського Союзу та СОТ, виконання нашої державою зобов'язань перед Радою Європи та іншими процесами, пов'язаними з інтеграцією України до міжнародних та наддержавних політичних утворень [1, с.64-65].

Проаналізована нами наукова література засвідчує, що окремі аспекти проблем розвитку права в умовах євроінтеграції і глобалізації стали предметом дослідження вітчизняних науковців, насамперед в межах порівняльного правознавства, окремих галузей права.

Загально визнано, що глобалізація як універсальне за своєю природою явище охоплює собою не тільки світову економіку, фінанси, засоби масової інформації, де вона проявляється найбільшою мірою, але й інші сфери й аспекти державного й громадського життя, включаючи право. У юридичній науковій літературі вірно із цього приводу відзначалося, що глобалізація суттєво впливає на трансформацію, зміни й модернізацію державно-правових інститутів, норм і відносин на всесвітньому, макрорегіональному і внутрішньодержавному рівнях, стимулює, прискорює й оновлює процеси універсалізації в сфері права [2,с.37-38].

Ми визначили, що при цьому процес впливу глобалізації на правову культуру в найбільш широкому, загальнотеоретичному й методологічному плані відрізняється такими особливостями й рисами, як :

а) різнобічність і системність його впливу на правову культуру, що обумовлено природою глобалізації «як системної інтеграції ідей, принципів, зв'язків і відносин» [3,с.29];

б) фундаментальний і разом із тим (у потенційному плані) досить радикальний характер впливу глобалізації на правову культуру й на процес розвитку його теорії. У зв'язку із цим далеко не випадково західні дослідники даної матерії звертають увагу на потенційну можливість і навіть неминучість настання «фундаментальних змін» як у самому праві, так і «у його сучасній теорії», вказують на необхідність застосування «плюралістичного підходу» до процесу пізнання сучасного права й правової культури [3,с.31];

в) форми впливу глобалізації на правову культуру і теорію, результатом яких є інтернаціоналізація культури, що виступає у вигляді його рецепції, гармонізації й уніфікації.

Таким чином, необхідно звернути увагу на те, що глобалізація як «об'єктивний, невблаганно діючий процес» [4,с.3] з неминучістю привносить у соціальну сутність і зміст національної правової культури, а поряд із класовим і загальнолюдським інтересом також іноземний інтерес. Можна сказати, що розвиток України сьогодні підпорядкований загальним закономірностям розвитку сучасної світової системи, головною серед яких є тенденція глобалізації. Саме тому в умовах надзвичайного зростання зовнішніх впливів на економічне, соціальне, культурне і політичне життя українського суспільства, проблема впливу на розвиток глобальних процесів стає центральним питанням виживання. За словами О.Г. Білоруса, вплив нової реальності, що виникає під тиском глобалізації, має потужний, навіть шокуючий політичний ефект, оскільки вимагає визначити ставлення до динаміки і засад глобалізації та виробити стратегію поведінки відповідно до її парадоксів і викликів [5, с. 102].

Отже, маємо надзвичайно складну ситуацію, коли разом з інтенсивними процесами світової інтеграції, формуванням глобальних економічних, політичних, екологічних і культурних асоціацій, відбувається не менш активний процес фрагментації світу, зростання національної самосвідомості, посилення культурної диференціації світу, відродження етнічно-національних цінностей України.

Список використаних джерел:

1. Андрійчук В. Глобалізація, інтеграція, економічна безпека України // Політика і час. – 2003. – №9. – С. 71-73.
2. Нерсесянц В.С. Процессы универсализации права и государства в глобализирующемся мире // Государство и право. – 2005. – № 5. – С. 356-357.
3. Куров С.В. Глобализация и образование – правовой аспект // Глобализационные процессы в сфере права: проблемы правового развития в России и СНГ: материалы научно-практической конференции. 19–20 апреля 2001 р. М.: Юристь, 2001. – С.48-51.
4. Михальченко С. Україна ХХІ століття: і знову пошук шляхів розвитку // Віче. – 2001. – №7. – С.10-11.
5. Україна в сучасному геополітичному просторі: теоретичні і практичні аспекти: Монографія / за ред. Ф.М. Рудича. – К.: МАУП, 2002. – 488 с.